

בא אבִיָה בְּנוֹ, וְהָיָה עוֹשֶׂה טוֹב כְּשֶׁהָיָה קָטָן. וּמָה טוֹב הָיָה עוֹשֶׂה? אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲנִינָא: עוֹלֵי הַרְגָל הָיוּ עוֹלִים עַל יָדוֹ שְׁלֹא מִדַּעַת אָבִיו. רָאָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא טוֹב, וְסָלְקוּ מִהָעוֹלָם קִדְמֵי יָמָיו, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ וּלְהַנְחִילוֹ לְעוֹלָם הַבָּא קִדְמֵי שְׂכִיבְאִישׁ רִיחוֹ, וְזֶהוּ הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו.

כִּךְ חֲנוּךְ, בְּעוֹד שֶׁהָיָה צָדִיק וְהַדוֹר כְּלוּ חַיִּבִּים לְשָׁעִים, רָאָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאֵם יְנִיחָהוּ, לְלַמַּד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וְסָלְקוּ קִדְמֵי זְמַנּוֹ מִן הָעוֹלָם, קִדְמֵי שְׂכִיבְאִישׁ רִיחוֹ. זֶהוּ שְׂפָתוֹב (בְּרַאשִׁית ה) וְאֵינְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים. כְּלוּמַר, וְאֵינְנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה לְמַלְאֵת יָמָיו, כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים קִדְמֵי זְמַנּוֹ לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶסֶד לְהַנְחִילוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם (שם). מִי הֵם בְּנֵי הָאֱלֹהִים? רַבִּי יִרְמְיָה אָמַר, גְּדוּלֵי הַדוֹר. שֶׁהָיוּ אֲבוֹתֵיהֶם גְּדוּלֵי הַדוֹר וְלֹא הָיוּ מוֹחִין בְּיָדָם.

לְמַדְנֵנוּ, זְקֵן בְּבֵית - סִימָן טוֹב בְּבֵית, צָדִיק בְּדוֹר - סִימָן טוֹב יֵשׁ בְּעוֹלָם. שְׁשִׁנְיָנוּ, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטִיל אֵימַת הַדָּבָר וְהַמְנַהֵג עַל בְּנֵי אָדָם, שְׂכָל זְמַן שְׂאֵימַת הַדָּבָר עַל הַדוֹר, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא צָדִיק וְהֵם צָדִיקִים. נִטְלָה אֵימַתוֹ מִבְּנֵי אָדָם - הוּא רָשָׁע, וְהֵם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וְכֹא הַפְתּוֹב לְהוֹרוֹת, (בְּרַאשִׁית ו) הַנְּפִלִים הָיוּ בְּאֶרֶץ - אֵלּוּ אָדָם וְאֲשֶׁתּוֹ, שֶׁהֵם הָיוּ שְׁנִפְלוּ בְּאֶרֶץ בְּלֹא אָב וָאֵם. וְלָמָּה נִקְרְאוּ נְפִילִים? שְׁנִפְלוּ מִמַּעֲלָתָם שֶׁהָיָה לָהֶם. כְּלוּמַר, נְפִלִים הֵם מִכַּמּוֹת שֶׁהָיוּ כְּכֹר. נְפִלִים הֵם, עַל נְפִילִים שְׁנִטְרָדוּ מִגֵּן עֵדֶן וְלֹא חָזְרוּ לְשָׁם.

בא אבִיָה בְּנוֹ, וְהָיָה עוֹשֶׂה טוֹב כְּשֶׁהָיָה קָטָן, וּמָה טוֹב הָיָה עוֹשֶׂה, אָמַר רַבִּי יוֹסִי אָמַר רַבִּי חֲנִינָא, עוֹלֵי הַרְגָל הָיוּ עוֹלִים עַל יָדוֹ, שְׁלֹא מִדַּעַת אָבִיו. רָאָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא טוֹב, וְסָלְקוּ מִהָעוֹלָם קִדְמֵי יָמָיו, כְּדֵי לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמּוֹ, וּלְהַנְחִילוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, קִדְמֵי שְׂכִיבְאִישׁ רִיחוֹ, וְזֶהוּ הַחֶסֶד שֶׁעָשָׂה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא עִם בְּרִיּוֹתָיו.

כִּךְ חֲנוּךְ, בְּעוֹד שֶׁהָיָה צָדִיק, וְהַדוֹר כְּלָם חַיִּיבִין, רָאָה הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא, שְׁאֵם יְנִיחָהוּ יְלַמּוֹד מִמַּעֲשֵׂיהֶם, וְסָלְקוּ קִדְמֵי זְמַנּוֹ מִן הָעוֹלָם, קִדְמֵי שְׂכִיבְאִישׁ רִיחוֹ. הַדָּא הוּא דְכַתִּיב, וְאֵינְנוּ כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים, כְּלוּמַר, וְאֵינְנוּ בְּעוֹלָם הַזֶּה, לְמַלְאֵת יָמָיו, כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים קִדְמֵי זְמַנּוֹ, לַעֲשׂוֹת עִמּוֹ חֶסֶד לְהַנְחִילוֹ חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא.

וַיִּרְאוּ בְּנֵי הָאֱלֹהִים אֵת בְּנוֹת הָאָדָם. מֵאֵן אֵינּוֹן בְּנֵי הָאֱלֹהִים. ר' יִרְמְיָה אָמַר, גְּדוּלֵי הַדוֹר, שֶׁהָיוּ (דף כו ע"א) אֲבוֹתֵיהֶם גְּדוּלֵי הַדוֹר, וְלֹא הָיוּ מוֹחִין בְּיָדָם.

הַתְּנַיָא, סְבָא בְּבֵיתָא, סִמְנָא טְבָא בְּבֵיתָא. צָדִיקָא בְּדָרָא, סִימְנָא טְבָא הוּי בְּעֵלְמָא. דְתַנֵּן, הַקְדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא מְטִיל אֵימַת הַדָּבָר וְהַמְנַהֵג עַל בְּנֵי אָדָם. דְּכָל זְמַן שְׂאֵימַת הַדָּבָר עַל הַדוֹר, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא צָדִיק, וְהֵם צָדִיקִים. נִטְלָה אֵימַתוֹ מִבְּנֵי אָדָם, הוּא חַיִּב, וְהֵם יוֹתֵר מִמֶּנּוּ.

וְכֹא הַפְתּוֹב לְהוֹרוֹת, הַנְּפִילִים הָיוּ בְּאֶרֶץ, אֵלּוּ אָדָם וְאֲשֶׁתּוֹ, שֶׁהֵם הָיוּ שְׁנִפְלוּ בְּאֶרֶץ, בְּלֹא אָב וָאֵם. וְלָמָּה נִקְרְאוּ נְפִילִים. שְׁנִפְלוּ מִמַּעֲלָתָם שֶׁהָיָה לָהֶם. כְּלוּמַר, נְפִלִים הֵם מִכַּמּוֹת שֶׁהָיוּ כְּכֹר. נְפִלִים הֵם, עַל נְפִילִים שְׁנִטְרָדוּ מִגֵּן עֵדֶן, וְלֹא חָזְרוּ לְשָׁם.